

॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता — पद पाठः

द्वितीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः

पशुविधानं

ॐ नमः परमात्मने । श्री गुरुभ्यो नमः । हरिः ॐ

वा॒यव्य॑म् । श्वेत॑म् । ए॒ति॒ । ल॒भे॒त॒ । भू॒ति॒का॒म॒ इति॑ भू॒ति॒—का॒मः॒ । वा॒युः॒ । वै । ख॒षे॒पि॒ष्ठा ।
दे॒वता॑ । वा॒युम् । ए॒व । स्वे॒न । भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॒ भा॒ग॒—धे॒ये॒न॒ । उ॒पे॒ति॒ । धा॒व॒ति॒ । सः॒ । ए॒व । ए॒न॒म् ।
भू॒ति॑म् । ग॒म॒य॒ति॒ । भ॒व॒ति॒ । ए॒व । अ॒ति॒खि॒प्रे॒त्य॒ति॒—खि॒प्रा॒ । दे॒वता॑ । इति॑ । आ॒हुः॒ । सा । ए॒न॒म् ।
ई॒श्व॒रा । प्र॒द॒ह॒ इति॑ प्र—द॒हः॒ । इति॑ । ए॒त॒म् । ए॒व । स॒न्त॑म् । वा॒यवे॑ । नि॒यु॒त्वं॒त॒ इति॑ नि—यु॒त्वं॒ते॒ ।
ए॒ति॒ । ल॒भे॒त॒ । नि॒यु॒दि॒ति॒ नि—यु॒त् । वै । अ॒स्य॒ । धृ॒तिः॑ । धृ॒तः॒ । ए॒व । भू॒ति॑म् । उ॒पे॒ति॒ । ए॒ति॒ । अ॒प्र॒—
दा॒हा॒ये॒त्य॒प्र—दा॒हा॒य॒ । भ॒व॒ति॒ । ए॒व । १ (५०) ॥ [१] ॥ वा॒यवे॑ । नि॒यु॒त्वं॒त॒ इति॑ नि—यु॒त्वं॒ते॒ ।
ए॒ति॒ । ल॒भे॒त॒ । ग्रा॒म॒का॒म॒ इति॑ ग्रा॒म॒—का॒मः॒ । वा॒युः॒ । वै । इ॒माः॒ । प्र॒जा इति॑ प्र—जाः॒ । न॒स्यो॒ता
इति॑ न॒सि—ओ॒ताः॒ । ने॒नी॒य॒ते॒ । वा॒युम् । ए॒व । नि॒यु॒त्वं॒न्त॒मि॒ति॒ नि—यु॒त्वं॒न्त॒म् । स्वे॒न । भा॒ग॒धे॒—
ये॒ने॒ति॒ भा॒ग॒—धे॒ये॒न॒ । उ॒पे॒ति॒ । धा॒व॒ति॒ । सः॒ । ए॒व । अ॒स्मै॒ । प्र॒जा इति॑ प्र—जाः॒ । न॒स्यो॒ता इति॑
न॒सि—ओ॒ताः॒ । नी॒ति॒ । य॒च्छ॒ति॒ । ग्रा॒मी॒ । ए॒व । भ॒व॒ति॒ । नि॒यु॒त्वं॒त॒ इति॑ नि—यु॒त्वं॒ते॒ । भ॒व॒ति॒ ।
ध्रु॒वाः॒ । ए॒व । अ॒स्मै॒ । अ॒न॒प॒गा इत्य॑न॒प—गाः॒ । क॒रो॒ति॒ । वा॒यवे॑ । नि॒यु॒त्वं॒त॒ इति॑ नि—यु॒त्वं॒ते॒ ।
ए॒ति॒ । ल॒भे॒त॒ । प्र॒जा॒का॒म॒ इति॑ प्र॒जा॒—का॒मः॒ । प्रा॒ण इति॑ प्र—अ॒नः॒ । वै । वा॒युः॒ । अ॒पा॒न इत्य॑प—
अ॒नः॒ । नि॒यु॒दि॒ति॒ नि—यु॒त् । प्रा॒णा॒पा॒ना॒वि॒ति॒ प्रा॒ण—अ॒पा॒नौ॒ । ख॒लु॒ । वै । ए॒त॒स्य॒ । प्र॒जा॒या इति॑
प्र—जा॒याः॒ । २ (५०) ॥ [२] ॥ अ॒पे॒ति॒ । क्रा॒म॒तः॒ । यः॒ । अ॒ल॑म् । प्र॒जा॒या इति॑ प्र—जा॒यै॑ ।
स॒न्न॒ । प्र॒जा॒मि॒ति॒ प्र—जा॒म् । न । वि॒न्द॒ते॑ । वा॒युम् । ए॒व । नि॒यु॒त्वं॒न्त॒मि॒ति॒ नि—यु॒त्वं॒न्त॒म् । स्वे॒न॒ ।

भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॒ भा॒ग—धे॒ये॒न॒ । उ॒पे॒ति॒ । धा॒व॒ति॒ । सः । ए॒व । अ॒स्मै॒ । प्रा॒णा॒पा॒ना॒भ्या॒मि॒ति॒ प्रा॒ण—
अ॒पा॒ना॒भ्या॒म् । प्र॒जा॒मि॒ति॒ प्र—जा॒म् । प्रे॒ति॒ । ज॒न॒य॒ति॒ । वि॒न्द॒ते॒ । प्र॒जा॒मि॒ति॒ प्र—जा॒म् । वा॒य॒वे॒ ।
नि॒यु॒त्वं॒त॒ इति॒ नि—यु॒त्वं॒ते॒ । ए॒ति॒ । ल॒भे॒त॒ । ज्यो॒गा॒म॒या॒वी॒ति॒ ज्योक्—आ॒म॒या॒वी॒ । प्रा॒ण इति॒ प्र—
अ॒नः । वै । वा॒युः । अ॒पा॒न इत्य॑प—अ॒नः । नि॒यु॒दि॒ति॒ नि—यु॒त् । प्रा॒णा॒पा॒ना॒वि॒ति॒ प्रा॒ण—अ॒पा॒नौ ।
ख॒लु॒ । वै । ए॒तस्मा॑त् । अ॒पे॒ति॒ । क्रा॒म॒तः । य॒स्य॒ । ज्योक् । आ॒म॒य॒ति॒ । वा॒यु॒म् । ए॒व । नि॒यु॒त्वं॒न्त॒—
मि॒ति॒ नि—यु॒त्वं॒न्त॒म् । स्वे॒न॒ । भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॒ भा॒ग—धे॒ये॒न॒ । उ॒पे॒ति॒ । ३ (५०) ॥ [३] ॥ धा॒व॒ति॒ ।
सः । ए॒व । अ॒स्मि॒न्न॒ । प्रा॒णा॒पा॒ना॒वि॒ति॒ प्रा॒ण—अ॒पा॒नौ । द॒धा॒ति॒ । उ॒त॒ । य॒दि॒ । इ॒ता॒सु॒रि॒ती॒त—
अ॒सुः । भ॒व॒ति॒ । जी॒व॒ति॒ । ए॒व । प्र॒जा॒प॒ति॒रि॒ति॒ प्र॒जा—प॒तिः । वै । इ॒द॒म् । ए॒कः । आ॒सी॒त् । सः ।
अ॒का॒म॒य॒त् । प्र॒जा इति॒ प्र—जाः । प॒शून् । सृ॒जे॒य॒ । इति॒ । सः । आ॒त्म॒नः । व॒पा॒म् । उ॒दि॒ति॒ ।
अ॒क्वि॒द॒त् । ता॒म् । अ॒ग्नौ॒ । प्रे॒ति॒ । अ॒गृ॒ह्णा॒त् । त॒तः । अ॒जः । तू॒परः । स॒मि॒ति॒ । अ॒भ॒व॒त् । त॒म् ।
स्वा॒यै॒ । दे॒व॒ता॒यै॒ । ए॒ति॒ । अ॒ल॒भ॒त् । त॒तः । वै । सः । प्र॒जा इति॒ प्र—जाः । प॒शून् । अ॒सृ॒ज॒त् ।
यः । प्र॒जा॒का॒म इति॒ प्र॒जा—का॒मः । ४ (५०) ॥ [४] ॥ प॒शु॒का॒म इति॒ प॒शु—का॒मः । स्या॒त् ।
सः । ए॒त॒म् । प्रा॒जा॒प॒त्य॒मि॒ति॒ प्रा॒जा—प॒त्य॒म् । अ॒ज॒म् । तू॒पर॒म् । ए॒ति॒ । ल॒भे॒त॒ । प्र॒जा॒प॒ति॒मि॒ति॒
प्र॒जा—प॒ति॒म् । ए॒व । स्वे॒न॒ । भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॒ भा॒ग—धे॒ये॒न॒ । उ॒पे॒ति॒ । धा॒व॒ति॒ । सः । ए॒व । अ॒स्मै॒ ।
प्र॒जा॒मि॒ति॒ प्र—जा॒म् । प॒शून् । प्रे॒ति॒ । ज॒न॒य॒ति॒ । य॒त् । श॒म॒श्रु॒णः । त॒त् । पु॒रु॒षा॒णा॒म् । रू॒प॒म् । य॒त् ।
तू॒परः । त॒त् । अ॒श्व॒ना॒म् । य॒त् । अ॒न्य॒तो॒द॒न्नि॒त्य॒न्य॒तः—द॒न्न॒ । त॒त् । ग॒वा॒म् । य॒त् । अ॒व्याः । इ॒व ।
श॒फाः । त॒त् । अ॒वी॒ना॒म् । य॒त् । अ॒जः । त॒त् । अ॒जा॒ना॒म् । ए॒ता॒व॒न्तः । वै । ग्रा॒म्याः । प॒श॒वः ।
ता॒न् । ५ (५०) ॥ [५] ॥ रू॒पे॒ण॒ । ए॒व । अ॒वे॒ति॒ । रु॒न्धे॒ । सो॒मा॒पौ॒ष्ण॒मि॒ति॒ सो॒मा—पौ॒ष्ण॒म् ।
त्रै॒त॒म् । ए॒ति॒ । ल॒भे॒त॒ । प॒शु॒का॒म इति॒ प॒शु—का॒मः । द्वौ । वै । अ॒जा॒यै॒ । स्त॒नौ॒ । ना॒ना॒ । ए॒व ।
द्वौ । अ॒भी॒ति॒ । जा॒ये॒ते॒ इति॒ । ऊ॒र्ज॒म् । पु॒ष्टि॒म् । तृ॒ती॒यः । सो॒मा॒पू॒ष॒णा॒वि॒ति॒ सो॒मा—पू॒ष॒णौ॒ । ए॒व ।
स्वे॒न॒ । भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॒ भा॒ग—धे॒ये॒न॒ । उ॒पे॒ति॒ । धा॒व॒ति॒ । तौ । ए॒व । अ॒स्मै॒ । प॒शून् । प्रे॒ति॒ । ज॒न॒य॒तः ।
सो॒मः । वै । रे॒तो॒धा इति॒ रे॒तः—धाः । पू॒षा । प॒शूना॒म् । प्र॒ज॒न॒यि॒ते॒ति॒ प्र—ज॒न॒यि॒ता । सो॒मः । ए॒व ।
अ॒स्मै॒ । रे॒तः । द॒धा॒ति॒ । पू॒षा । प॒शून् । प्रे॒ति॒ । ज॒न॒य॒ति॒ । औ॒दु॒म्ब॒रः । यू॒पः । भ॒व॒ति॒ । ऊ॒र्क् । वै ।
उ॒दु॒म्ब॒रः । ऊ॒र्क् । प॒श॒वः । ऊ॒र्जा॒ । ए॒व । अ॒स्मै॒ । ऊ॒र्ज॒म् । प॒शून् । अ॒वे॒ति॒ । रु॒न्धे ॥ [६] ॥

(अप्रदाहाय भवत्येव प्रजाया आमयति वायुमेव नियुत्वतः स्वेन भागधेयेनोप प्रजाकम् स्तान् यूप स्रयोदश च) ॥ १ ॥

★

प्रजापतिरिति प्रजा—पतिः। प्रजा इति प्र—जाः। असृजत। ताः। अस्मात्। सृष्टाः। पराचीः। आयन्न। ताः। वरुणम्। अगच्छन्न। ताः। अन्विति। ऐत्। ताः। पुनः। अयाचत। ताः। अस्मै। न। पुनः। अददात्। सः। अब्रवीत्। वरम्। वृणीष्व। अथ। मे। पुनः। देहि। इति। तासाम्। वरम्। एति। अलभत। सः। कृष्णः। एकशितिपादित्येक—शितिपात्। अभवत्। यः। वरुणगृहीत इति वरुण—गृहीतः। स्यात्। सः। एतम्। वारुणम्। कृष्णम्। एकशितिपादमित्येक—शितिपादम्। एति। लभेत। वरुणम्। ७ (५०) ॥ [७] ॥ एव। स्वेन। भागधेयेनेति भाग—धेयेन। उपेति। धावति। सः। एव। एनम्। वरुणपाशादिति वरुण—पाशात्। मुञ्चति। कृष्णः। एकशितिपादित्येक—शितिपात्। भवति। वारुणः। हि। एषः। देवतया। समृद्ध्या इति सम—ऋद्धयै। सुवर्भानुरिति सुवः—भानुः। आसुरः। सूर्यम्। तमसा। अविद्धत्। तस्मै। देवाः। प्रार्थश्चित्तिम्। ऐच्छन्न। तस्य। यत्। प्रथमम्। तमः। अपाघ्नन्नित्यप—अघ्नन्न। सा। कृष्णा। अविः। अभवत्। यत्। द्वितीयम्। सा। फल्गुनी। यत्। तृतीयम्। सा। बलरूषी। यत्। अद्ध्यस्थादित्यधि—अस्थात्। अपाकृन्तन्नित्यप—अकृन्तन्न। सा। अविः। वशा। ८ (५०) ॥ [८] ॥ समिति। अभवत्। ते। देवाः। अब्रुवन्न। देवपशुरिति देव—पशुः। वै। अयम्। समिति। अभूत्। कस्मै। इमम्। एति। लप्स्यामहे। इति। अथ। वै। तरहि। अल्पा। पृथिवी। आसीत्। अजाताः। ओषधयः। ताम्। अविम्। वशाम्। आदित्येभ्यः। कामाय। एति। अलभन्त। ततः। वै। अप्रथत। पृथिवी। अजायन्त। ओषधयः। यः। कामयेत। प्रथेय। पशुभिरिति पशु—भिः। प्रेति। प्रजयेति प्र—जया। जायेय। इति। सः। एताम्। अविम्। वशाम्। आदित्येभ्यः। कामाय। ९ (५०) ॥ [९] ॥ एति। लभेत। आदित्यान्। एव। कामम्। स्वेन। भागधेयेनेति भाग—धेयेन। उपेति। धावति। ते। एव। एनम्। प्रथयन्ति। पशुभिरिति पशु—भिः। प्रेति। प्रजयेति प्र—जया। जनयन्ति। असौ। आदित्यः। न। वीति। अरोचत। तस्मै। देवाः। प्रार्थश्चित्तिम्। ऐच्छन्न। तस्मै। एताः। मल्हाः। एति। अलभन्त। आग्नेयीम्। कृष्णग्रीवीमिति कृष्ण—ग्रीवीम्। संहितामिति सं—

हिताम्। ऐन्द्रीम्। श्वेताम्। बारुहस्पत्याम्। ताभिः। एव। अस्मिन्न। रुचम्। अदधुः। यः।
 ब्रह्मवर्चसकाम इति ब्रह्मवर्चस—कामः। स्यात्। तस्मै। एताः। मलुहाः। एति। लभेत। १०
 (५०) ॥ [१०] ॥ आग्नेयीम्। कृष्णग्रीवीमिति कृष्ण—ग्रीवीम्। संहितामिति सं—हिताम्।
 ऐन्द्रीम्। श्वेताम्। बारुहस्पत्याम्। एताः। एव। देवताः। स्वेन। भागधेयेनेति भाग—धेयेन।
 उपेति। धावति। ताः। एव। अस्मिन्न। ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म—वर्चसम्। दधति। ब्रह्मवर्चसीति
 ब्रह्म—वर्चसी। एव। भवति। वसन्ता। प्रातः। आग्नेयीम्। कृष्णग्रीवीमिति कृष्ण—ग्रीवीम्।
 एति। लभेत। ग्रीष्मे। मद्ध्यन्दिने। संहितामिति सं—हिताम्। ऐन्द्रीम्। शरदि। अपराह्
 इत्यपर—अहे। श्वेताम्। बारुहस्पत्याम्। त्रीणि। वै। आदित्यस्य। तेजांसि। वसन्ता। प्रातः।
 ग्रीष्मे। मद्ध्यन्दिने। शरदि। अपराह् इत्यपर—अहे। यावन्ति। एव। तेजांसि। तानि। एव।
 ११ (५०) ॥ [११] ॥ अवेति। रुन्धे। सव्वथ्सरमिति सं—वथ्सरम्। पर्यालभ्यन्त इति परि—
 आलभ्यन्ते। सव्वथ्सर इति सं—वथ्सरः। वै। ब्रह्मवर्चसस्येति ब्रह्म—वर्चसस्य। प्रदातेति
 प्र—दाता। सव्वथ्सर इति सं—वथ्सरः। एव। अस्मै। ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म—वर्चसम्। प्रेति।
 यच्छति। ब्रह्मवर्चसीति ब्रह्म—वर्चसी। एव। भवति। गर्भिणयः। भवन्ति। इन्द्रियम्। वै।
 गर्भैः। इन्द्रियम्। एव। अस्मिन्न। दधति। सारस्वतीम्। मेषीम्। एति। लभेत। यः। ईश्वरः।
 वाचः। वदितोः। सन्न। वाचम्। न। वदेत्। वाक्। वै। सरस्वती। सरस्वतीम्। एव। स्वेन।
 भागधेयेनेति भाग—धेयेन। उपेति। धावति। सा। एव। अस्मिन्न। १२ (५०) ॥ [१२] ॥
 वाचम्। दधाति। प्रवदितेति प्र—वदिता। वाचः। भवति। अपन्नदतीत्यपन्न—दती। भवति।
 तस्मात्। मनुष्याः। सर्वा। वाचम्। वदन्ति। आग्नेयम्। कृष्णग्रीवमिति कृष्ण—ग्रीवम्।
 एति। लभेत। सौम्यम्। बभ्रुम्। ज्योगामयावीति ज्योक्—आमयावी। अग्निम्। वै। एतस्य।
 शरीरम्। गच्छति। सोमम्। रसः। यस्य। ज्योक्। आमयति। अग्नेः। एव। अस्य। शरीरम्।
 निष्क्रीणातीति निः—क्रीणाति। सोमात्। रसम्। उत। यदि। इतासुरितीत—असुः। भवति।
 जीवति। एव। सौम्यम्। बभ्रुम्। एति। लभेत। आग्नेयम्। कृष्णग्रीवमिति कृष्ण—ग्रीवम्।
 प्रजाकाम इति प्रजा—कामः। सोमः। १३ (५०) ॥ [१३] ॥ वै। रेतोधा इति रेतः—धाः।
 अग्निः। प्रजानामिति प्र—जानाम्। प्रजनयितेति प्र—जनयिता। सोमः। एव। अस्मै। रेतः।

दधाति। अग्निः। प्रजामिति प्र—जाम्। प्रेति। जनयति। विन्दते। प्रजामिति प्र—जाम्।
 आग्नेयम्। कृष्णग्रीवमिति कृष्ण—ग्रीवम्। एति। लभेत। सौम्यम्। बभ्रुम्। यः। ब्राह्मणः।
 विद्याम्। अनूच्येत्यनु—उच्य। न। विरोचेतेति वि—रोचेत। यत्। आग्नेयः। भवति। तेजः।
 एव। अस्मिन्न। तेन। दधाति। यत्। सौम्यः। ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म—वर्चसम्। तेन। कृष्णग्रीव
 इति कृष्ण—ग्रीवः। आग्नेयः। भवति। तमः। एव। अस्मात्। अपेति। हन्ति। श्वेतः। भवति।
 १४ (५०) ॥ [१४] ॥ रुचम्। एव। अस्मिन्न। दधाति। बभ्रुः। सौम्यः। भवति। ब्रह्मवर्चस-
 मिति ब्रह्म—वर्चसम्। एव। अस्मिन्न। त्विषम्। दधाति। आग्नेयम्। कृष्णग्रीवमिति कृष्ण—
 ग्रीवम्। एति। लभेत। सौम्यम्। बभ्रुम्। आग्नेयम्। कृष्णग्रीवमिति कृष्ण—ग्रीवम्। पुरोधा-
 यामिति पुरः—धायाम्। स्पर्द्धमानः। आग्नेयः। वै। ब्राह्मणः। सौम्यः। राजन्यः। अभितः।
 सौम्यम्। आग्नेयौ। भवतः। तेजसा। एव। ब्रह्मणा। उभयतः। राष्ट्रम्। परीति। गृह्णाति। एक-
 धेत्येक—धा। समावृङ्क्ते इति सं—आवृङ्क्ते। पुरः। एनम्। दधते ॥ [१५] ॥

(लभेत वरुणं वशै तामर्विष्वशामादित्येभ्यः कामाय मलुहा आ लभेत तान्येव सैवास्मिन् सोमः श्वेतो भवति
 त्रिचत्वारिंशच्च) ॥ २ ॥

देवासुरा इति देव—असुराः। एषु। लोकेषु। अस्पर्द्धन्त। सः। एतम्। विष्णुः। वामनम्।
 अपश्यत्। तम्। स्वायै। देवतायै। एति। अलभत। ततः। वै। सः। इमान्। लोकान्। अभीति।
 अजयत्। वैष्णवम्। वामनम्। एति। लभेत। स्पर्द्धमानः। विष्णुः। एव। भूत्वा। इमान्।
 लोकान्। अभीति। जयति। विषम इति वि—समे। एति। लभेत। विषमा इति वि—समाः। इव।
 हि। इमे। लोकाः। समृद्ध्या इति सं—ऋद्ध्यै। इन्द्राय। मन्युमत इति मन्यु—मते। मनस्वते।
 ललामम्। प्राश्रङ्गम्। एति। लभेत। सङ्ग्राम इति सं—ग्रामे। १६ (५०) ॥ [१६] ॥ सय्यंत्त
 इति सं—यत्ते। इन्द्रियेण। वै। मन्युना। मनसा। सङ्ग्राममिति सं—ग्रामम्। जयति। इन्द्रम्।
 एव। मन्युमन्तमिति मन्यु—मन्तम्। मनस्वन्तम्। स्वेन। भागधेयेनेति भाग—धेयेन। उपेति।
 धावति। सः। एव। अस्मिन्न। इन्द्रियम्। मन्युम्। मनः। दधाति। जयति। तम्। सङ्ग्राममिति
 सं—ग्रामम्। इन्द्राय। मरुत्वते। पृश्निसक्थमिति पृश्नि—सक्थम्। एति। लभेत। ग्रामकाम

इति ग्राम—कामः। इन्द्रम्। एव। मरुत्वन्तम्। स्वेन। भागधेयेनेति भाग—धेयेन। उपेति।
 धावति। सः। एव। अस्मै। सजातानिति स—जातान्। प्रेति। यच्छति। ग्रामी। एव। भवति।
 यत्। ऋषभः। तेन। १७ (५०) ॥ [१७] ॥ ऐन्द्रः। यत्। पृश्निः। तेन। मारुतः। समृद्ध्या
 इति सं—ऋद्ध्यै। पश्चात्। पृश्निसक्थ इति पृश्नि—सक्थः। भवति। पश्चादन्ववसायिनीमिति
 पश्चात्—अन्ववसायिनीम्। एव। अस्मै। विशम्। करोति। सौम्यम्। बभ्रुम्। एति। लभेत।
 अन्नकाम इत्यन्न—कामः। सौम्यम्। वै। अन्नम्। सोमम्। एव। स्वेन। भागधेयेनेति भाग—
 धेयेन। उपेति। धावति। सः। एव। अस्मै। अन्नम्। प्रेति। यच्छति। अन्नाद इत्यन्न—अदः।
 एव। भवति। बभ्रुः। भवति। एतत्। वै। अन्नस्य। रूपम्। समृद्ध्या इति सं—ऋद्ध्यै। सौम्यम्।
 बभ्रुम्। एति। लभेत। यम्। अलम्। १८ (५०) ॥ [१८] ॥ राज्याय। सन्तम्। राज्यम्। न।
 उपनमेदित्युप—नमेत्। सौम्यम्। वै। राज्यम्। सोमम्। एव। स्वेन। भागधेयेनेति भाग—
 धेयेन। उपेति। धावति। सः। एव। अस्मै। राज्यम्। प्रेति। यच्छति। उपेति। एनम्। राज्यम्।
 नमति। बभ्रुः। भवति। एतत्। वै। सोमस्य। रूपम्। समृद्ध्या इति सं—ऋद्ध्यै। इन्द्राय।
 वृत्रतुर इति वृत्र—तुरे। ललामम्। प्राशृङ्गम्। एति। लभेत। गतश्रीरिति गत—श्रीः। प्रतिष्ठाकाम
 इति प्रतिष्ठा—कामः। पाप्मानम्। एव। वृत्रम्। तीर्त्वा। प्रतिष्ठामिति प्रति—स्थाम्। गच्छति।
 इन्द्राय। अभिमातिघ्न इत्यभिमाति—घ्ने। ललामम्। प्राशृङ्गम्। एति। १९ (५०) ॥ [१९] ॥
 लभेत। यः। पाप्मानम्। गृहीतः। स्यात्। पाप्मा। वै। अभिमातिरित्यभि—मातिः। इन्द्रम्।
 एव। अभिमातिहनमित्यभिमाति—हनम्। स्वेन। भागधेयेनेति भाग—धेयेन। उपेति। धावति।
 सः। एव। अस्मात्। पाप्मानम्। अभिमातिमित्यभि—मातिम्। प्रेति। नुदते। इन्द्राय। वज्रिणे।
 ललामम्। प्राशृङ्गम्। एति। लभेत। यम्। अलम्। राज्याय। सन्तम्। राज्यम्। न। उपनमे-
 दित्युप—नमेत्। इन्द्रम्। एव। वज्रिणम्। स्वेन। भागधेयेनेति भाग—धेयेन। उपेति। धावति।
 सः। एव। अस्मै। वज्रम्। प्रेति। यच्छति। सः। एनम्। वज्रः। भूत्यै। इन्द्रे। उपेति। एनम्।
 राज्यम्। नमति। ललामः। प्राशृङ्गः। भवति। एतत्। वै। वज्रस्य। रूपम्। समृद्ध्या इति सं—
 ऋद्ध्यै ॥ [२०] ॥

(सग्रांमे तेना लं मभिमातिघ्ने ललामं प्राशृङ्गमै नं पञ्चदश च)

॥ ३ ॥

असौ। आदित्यः। न। वीति। अरोचत। तस्मै॑। देवाः। प्रायश्चित्तिम्। ऐच्छन्न। तस्मै॑।
 एताम्। दशरूषभामिति दश—ऋषभाम्। एति। अलभन्त। तया॑। एव। अस्मिन्न। रुचम्।
 अदधुः। यः। ब्रह्मवर्चसकाम इति ब्रह्मवर्चस—कामः। स्यात्। तस्मै॑। एताम्। दशरूषभा-
 मिति दश—ऋषभाम्। एति। लभेत। अमुम्। एव। आदित्यम्। स्वेन। भागधेयेनेति भाग-
 धेयेन। उपेति। धावति। सः। एव। अस्मिन्न। ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म—वर्चसम्। दधाति। ब्रह्म-
 वर्चसीति ब्रह्म—वर्चसी। एव। भवति। वसन्ता॑। प्रातः। त्रीन्। ललामान्। एति। लभेत।
 ग्रीष्मे। मद्ध्यन्दिने। २१ (५०) ॥ [२१] ॥ त्रीन्। शितिपृष्ठानिति शिति—पृष्ठान्। शरदि॑।
 अपराह् इत्यपर—अहे। त्रीन्। शितिवारानिति शिति—वारान्। त्रीणि। वै। आदित्यस्य।
 तेजांसि। वसन्ता॑। प्रातः। ग्रीष्मे। मद्ध्यन्दिने। शरदि॑। अपराह् इत्यपर—अहे। यावन्ति।
 एव। तेजांसि। तानि। एव। अवेति। रुन्धे। त्रयस्त्रय इति त्रयः—त्रयः। एति। लभ्यन्ते।
 अभिपूर्वमित्यभि—पूर्वम्। एव। अस्मिन्न। तेजः। दधाति। सँवथ्सरमिति सं—वथ्सरम्। पर्या-
 लभ्यन्त इति परि—आलभ्यन्ते। सँवथ्सर इति सं—वथ्सरः। वै। ब्रह्मवर्चसस्येति ब्रह्म—
 वर्चसस्य। प्रदातेति प्र—दाता। सँवथ्सर इति सं—वथ्सरः। एव। अस्मै॑। ब्रह्मवर्चसमिति
 ब्रह्म—वर्चसम्। प्रेति। यच्छति। ब्रह्मवर्चसीति ब्रह्म—वर्चसी। एव। भवति। सँवथ्सरस्येति
 सं—वथ्सरस्य। परस्ता॑त्। प्राजापत्यमिति प्राजा—पत्यम्। कद्रुम्। २२ (५०) ॥ [२२] ॥
 एति। लभेत। प्रजापतिरिति प्रजा—पतिः। सर्वाः। देवताः। देवतासु। एव। प्रतीति। तिष्ठति।
 यदि। बिभीयात्। दुश्चर्मेति दुः—चर्मा॑। भविष्यामि। इति। सोमापौष्णमिति सोमा—पौष्णम्।
 श्यामम्। एति। लभेत। सौम्यः। वै। देवतया। पुरुषः। पौष्णाः। पशवः। स्वया॑। एव।
 अस्मै॑। देवतया। पशुभिरिति पशु—भिः। त्वचम्। करोति। न। दुश्चर्मेति दुः—चर्मा॑। भवति।
 देवाः। च। वै। यमः। च। अस्मिन्न। लोके। अस्पृर्द्धन्त। सः। यमः। देवाना॑म्। इन्द्रियम्।
 वीर्यम्। अयुवत। तत्। यमस्य। २३ (५०) ॥ [२३] ॥ यमत्वमिति यम—त्वम्। ते। देवाः।
 अमन्यन्त। यमः। वै। इदम्। अभूत्। यत्। वयम्। स्मः। इति। ते। प्रजापतिमिति प्रजा—
 पतिम्। उपेति। अधावन्न। सः। एतौ। प्रजापतिरिति प्रजा—पतिः। आत्मनः। उरूषवशावि-

त्यु॒ख्ष—व॒शौ । नि॒रिति॑ । अ॒मिमी॑त । ते । दे॒वाः । वै॒ष्णाव॑रु॒णीमि॑ति॒ वैष्णा—व॒रुणी॑म् । व॒शाम् ।
 ए॒ति । अ॒लभ॑न्त । ऐ॒न्द्रम् । उ॒ख्षाण॑म् । तम् । वरु॑णेन । ए॒व । ग्रा॒हयि॑त्वा । वि॒ष्णुना॑ । य॒ज्ञेन॑ ।
 प्रे॒ति । अ॒नुद॑न्त । ऐ॒न्द्रेण॑ । ए॒व । अ॒स्य । इ॒न्द्रिय॑म् । अ॒वृञ्ज॑त । यः । भ्रातृ॑व्यवा॒निति॑ भ्रातृ॑व्य—
 वा॒न् । स्यात् । सः । स्पर्द्ध॑मानः । वै॒ष्णाव॑रु॒णीमि॑ति॒ वैष्णा—व॒रुणी॑म् । २४ (५०) ॥ [२४] ॥
 व॒शाम् । ए॒ति । ल॒भेत॑ । ऐ॒न्द्रम् । उ॒ख्षाण॑म् । वरु॑णेन । ए॒व । भ्रातृ॑व्यम् । ग्रा॒हयि॑त्वा । वि॒ष्णुना॑ ।
 य॒ज्ञेन॑ । प्रे॒ति । नु॒दते॑ । ऐ॒न्द्रेण॑ । ए॒व । अ॒स्य । इ॒न्द्रिय॑म् । वृ॒द्धे । भ॒वति॑ । आ॒त्मना॑ । पे॒रिति॑ ।
 अ॒स्य । भ्रातृ॑व्यः । भ॒वति॑ । इन्द्रः॑ । वृ॒त्रम् । अ॒हन्न॑ । तम् । वृ॒त्रः । ह॒तः । षोड॑शभि॒रिति॑ षोड॑श—
 भिः । भो॒गैः । अ॒सिना॑त् । तस्य॑ । वृ॒त्रस्य॑ । शी॒रुष॑तः । गा॒वः । उ॒दिति॑ । आ॒यन्न॑ । ताः । वै॒देह्यः॑ ।
 अ॒भव॑न्न । तासा॑म् । ऋ॒षभः॑ । ज॒घने॑ । अ॒नु । उ॒दिति॑ । ऐ॒त् । तम् । इन्द्रः॑ । २५ (५०) ॥ [२५] ॥
 अ॒चाय॑त् । सः । अ॒मन्य॑त । यः । वै । इ॒मम् । आ॒लभे॑तेत्या॑—ल॒भेत॑ । मु॒च्येत॑ । अ॒स्मात् ।
 पा॒प्मनः॑ । इ॒ति । सः । आ॒ग्नेय॑म् । कृ॒ष्णग्री॑वमि॒ति कृ॒ष्ण—ग्री॑वम् । ए॒ति । अ॒लभ॑त । ऐ॒न्द्रम् ।
 ऋ॒षभम् । तस्य॑ । अ॒ग्निः । ए॒व । स्वेन॑ । भा॒गधे॑येनेति॒ भाग—धे॑येन । उ॒प॒सृत॑ इत्यु॒प—सृ॒तः ।
 षोड॑शधेति॒ षोड॑श—धा । वृ॒त्रस्य॑ । भो॒गान् । अ॒पीति॑ । अ॒द॒हत् । ऐ॒न्द्रेण॑ । इ॒न्द्रिय॑म् । आ॒त्मन्न॑ ।
 अ॒धत्त॑ । यः । पा॒प्मना॑ । गृ॒हीतः॑ । स्यात् । सः । आ॒ग्नेय॑म् । कृ॒ष्णग्री॑वमि॒ति कृ॒ष्ण—ग्री॑वम् ।
 ए॒ति । ल॒भेत॑ । ऐ॒न्द्रम् । ऋ॒षभम् । अ॒ग्निः । ए॒व । अ॒स्य । स्वेन॑ । भा॒गधे॑येनेति॒ भाग—धे॑येन । उ॒प॒सृ॒त इत्यु॒प—सृ॒तः । २६ (५०) ॥ [२६] ॥ पा॒प्मान॑म् । अ॒पीति॑ । द॒हति॑ । ऐ॒न्द्रेण॑ । इ॒न्द्रिय॑म् ।
 आ॒त्मन्न॑ । ध॒त्ते । मु॒च्यते॑ । पा॒प्मनः॑ । भ॒वति॑ । ए॒व । द्या॒वापृ॑थि॒व्यामि॑ति॒ द्यावा—पृ॑थि॒व्याम् ।
 धे॒नुम् । ए॒ति । ल॒भेत॑ । ज्यो॒गप॑रु॒द्ध इति॑ ज्योक्—अ॒प॒रु॒द्धः । अ॒नयोः॑ । हि । वै । ए॒षः । अ॒प्रति॑ष्ठि॒त
 इत्य॑प्रति—स्थि॒तः । अथ॑ । ए॒षः । ज्योक् । अ॒प॒रु॒द्ध इत्य॑प—रु॒द्धः । द्या॒वापृ॑थि॒वी इति॑ द्या॒वा—
 पृ॑थि॒वी । ए॒व । स्वेन॑ । भा॒गधे॑येनेति॒ भाग—धे॑येन । उ॒पेति॑ । धा॒वति॑ । ते इति॑ । ए॒व । ए॒नम् । प्र॒ति—
 ष्ठा॒मिति॑ प्र॒ति—स्था॑म् । ग॒मय॑तः । प्र॒तीति॑ । ए॒व । ति॒ष्ठति॑ । प॒र्या॒रिणी॑ । भ॒वति॑ । प॒र्या॒रि । इ॒व ।
 हि । ए॒तस्य॑ । रा॒ष्ट्रम् । यः । ज्यो॒गप॑रु॒द्ध इति॑ ज्योक्—अ॒प॒रु॒द्धः । स॒मृद्ध्या॑ इति॒ सं—ऋ॒द्ध्यै ।
 वा॒यव्य॑म् । २७ (५०) ॥ [२७] ॥ व॒थ्सम् । ए॒ति । ल॒भेत॑ । वा॒युः । वै । अ॒नयोः॑ । व॒थ्सः । इ॒मे ।
 वै । ए॒तस्मै॑ । लो॒काः । अ॒प॒शुष्का॑ इत्य॑प—शुष्काः । विट् । अ॒प॒शुष्के॑त्य॑प—शुष्का । अथ॑ । ए॒षः ।

ज्योक् । अपरुद्ध इत्यप—रुद्धः । वायुम् । एव । स्वेन । भागधेयेनेति भाग—धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । अस्मै । इमान् । लोकान् । विशम् । प्रेति । दापयति । प्रेति । अस्मै । इमे । लोकाः । स्तुवन्ति । भुञ्जती । एनम् । विट् । उपेति । तिष्ठते ॥ [२८] ॥

(मध्यन्दिने कर्तुं यमस्य स्पर्द्धमानो वैष्णावरुणीं तमिन्द्रोऽस्य स्वेन भागधेयेनोपसृतो वायव्यं द्विचत्वारिंशच्च) ॥ ४ ॥

★

इन्द्रः । वलस्य । बिलम् । अपेति । और्णोत् । सः । यः । उत्तम इत्युत्—तमः । पशुः । आसीत् । तम् । पृष्ठम् । प्रतीति । सङ्गृह्येति सं—गृह्य । उदिति । अक्खिदत् । तम् । सहस्रम् । पशवः । अनु । उदिति । आयन्न । सः । उन्नत इत्युत्—नतः । अभवत् । यः । पशुकाम इति पशु—कामः । स्यात् । सः । एतम् । ऐन्द्रम् । उन्नतमित्युत्—नतम् । एति । लभेत । इन्द्रम् । एव । स्वेन । भागधेयेनेति भाग—धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । अस्मै । पशून् । प्रेति । यच्छति । पशुमानिति पशु—मान् । एव । भवति । उन्नत इत्युत्—नतः । २९ (५०) ॥ [२९] ॥ भवति । साहस्री । वै । एषा । लख्ष्मी । यत् । उन्नत इत्युत्—नतः । लख्ष्मिया । एव । पशून् । अवेति । रुन्धे । यदा । सहस्रम् । पशून् । प्राप्नुयादिति प्र—आप्नुयात् । अथ । वैष्णवम् । वामनम् । एति । लभेत । एतस्मिन्न । वै । तत् । सहस्रम् । अधीति । अतिष्ठत् । तस्मात् । एषः । वामनः । समीषित इति सं—ईषितः । पशुभ्य इति पशु—भ्यः । एव । प्रजातेभ्य इति प्र—जातेभ्यः । प्रतिष्ठामिति प्रति—स्थाम् । दधाति । कः । अरुहति । सहस्रम् । पशून् । प्राप्नुमिति प्र—आप्नुम् । इति । आहुः । अहोरात्राणीत्यहः—रात्राणि । एव । सहस्रम् । सम्पाद्येति सं—पाद्य । एति । लभेत । पशवः । ३० (५०) ॥ [३०] ॥ वै । अहोरात्राणीत्यहः—रात्राणि । पशून् । एव । प्रजातानिति प्र—जातान् । प्रतिष्ठामिति प्रति—स्थाम् । गमयति । ओषधीभ्य इत्योषधि—भ्यः । वेहतम् । एति । लभेत । प्रजाकाम इति प्रजा—कामः । ओषधयः । वै । एतम् । प्रजाया इति प्र—जायै । परीति । बाधन्ते । यः । अलम् । प्रजाया इति प्र—जायै । सन्न । प्रजामिति प्र—जाम् । न । विन्दते । ओषधयः । खलु । वै । एतस्यै । सूतम् । अपीति । घ्नन्ति । या । वेहत् । भवति । ओषधीः । एव । स्वेन । भागधेयेनेति भाग—धेयेन । उपेति । धावति । ताः । एव । अस्मै । स्वात् । योनैः । प्रजामिति प्र—जाम् । प्रेति । जनयन्ति । विन्दते । ३१ (५०) ॥ [३१] ॥ प्रजामिति प्र—जाम् । आपः ।

वै। ओषधयः। असत्। पुरुषः। आपः। एव। अस्मै। असतः। सत्। ददति। तस्मात्। आहुः।
यः। च। एवम्। वेद। यः। च। न। आपः। तु। वाव। असतः। सत्। ददति। इति। ऐन्द्रीम्।
सूतवशामिति सूत—वशाम्। एति। लभेत। भूतिकाम इति भूति—कामः। अजातः। वै। एषः।
यः। अलम्। भूत्यै। सन्न। भूतिम्। न। प्राप्नोतीति प्र—आप्नोति। इन्द्रम्। खलु। वै। एषा।
सूत्वा। वशा। अभवत्। ३२ (५०) ॥ [३२] ॥ इन्द्रम्। एव। स्वेन। भागधेयेनेति भाग—
धेयेन। उपेति। धावति। सः। एव। एनम्। भूतिम्। गमयति। भवति। एव। यम्। सूत्वा।
वशा। स्यात्। तम्। ऐन्द्रम्। एव। एति। लभेत। एतत्। वाव। तत्। इन्द्रियम्। सारखा-
दिति स—अरखात्। एव। इन्द्रियम्। अवेति। रुन्धे। ऐन्द्राग्रमित्यैन्द्र—अग्रम्। पुनरुथ्सृष्ट-
मिति पुनः—उथ्सृष्टम्। एति। लभेत। यः। एति। तृतीयात्। पुरुषात्। सोमम्। न। पिबेत्।
विच्छेन्न इति वि—छिन्नः। वै। एतस्य। सोमपीथ इति सोम—पीथः। यः। ब्राह्मणः। सन्न।
एति। ३३ (५०) ॥ [३३] ॥ तृतीयात्। पुरुषात्। सोमम्। न। पिबति। इन्द्राग्नी इतीन्द्र—
अग्नी। एव। स्वेन। भागधेयेनेति भाग—धेयेन। उपेति। धावति। तौ। एव। अस्मै। सोमपी-
थमिति सोम—पीथम्। प्रेति। यच्छतः। उपेति। एनम्। सोमपीथ इति सोम—पीथः। नमति।
यत्। ऐन्द्रः। भवति। इन्द्रियम्। वै। सोमपीथ इति सोम—पीथः। इन्द्रियम्। एव। सोम-
पीथमिति सोम—पीथम्। अवेति। रुन्धे। यत्। आग्नेयः। भवति। आग्नेयः। वै। ब्राह्मणः।
स्वाम्। एव। देवताम्। अनु। समिति। तनोति। पुनरुथ्सृष्ट इति पुनः—उथ्सृष्टः। भवति।
पुनरुथ्सृष्ट इति पुनः—उथ्सृष्टः। इव। हि। एतस्य। ३४ (५०) ॥ [३४] ॥ सोमपीथ इति
सोम—पीथः। समृद्ध्या इति सं—ऋद्ध्यै। ब्राह्मणस्पत्यमिति ब्राह्मणः—पत्यम्। तूपरम्। एति।
लभेत। अभिचरन्नित्यभि—चरन्न। ब्राह्मणः। पतिम्। एव। स्वेन। भागधेयेनेति भाग—धेयेन।
उपेति। धावति। तस्मै। एव। एनम्। एति। वृश्चति। ताजक्। आर्तिम्। एति। ऋच्छति।
तूपरः। भवति। र्षुरपविरिति र्षुर—पविः। वै। एषा। लरुष्मी। यत्। तूपरः। समृद्ध्य इति
सं—ऋद्ध्यै। स्फ्यः। यूपः। भवति। वज्रः। वै। स्फ्यः। वज्रम्। एव। अस्मै। प्रेति। हरति।
शरमयमिति शर—मयम्। बरुहिः। शृणाति। एव। एनम्। वैभीदकः। इद्धम्। भिनत्ति। एव।
एनम् ॥ [३५] ॥

(भवत्युन्नतः पशवौ जनयन्ति विन्दतेऽभवत् सन्नै तस्ये धम स्त्रीणि च)

॥ ५ ॥

★

बारुहस्पत्यम् । शितिपृष्ठमिति शिति—पृष्ठम् । एति । लभेत । ग्रामकाम इति ग्राम—कामः ।
यः । कामयेत । पृष्ठम् । समानानाम् । स्याम् । इति । बृहस्पतिम् । एव । स्वेन । भागधेयेनेति
भाग—धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । एनम् । पृष्ठम् । समानानाम् । करोति । ग्रामी । एव ।
भवति । शितिपृष्ठ इति शिति—पृष्ठः । भवति । बारुहस्पत्यः । हि । एषः । देवतया । समृद्ध्या इति
सं—ऋद्ध्यै । पौष्णम् । श्यामम् । एति । लभेत । अन्नकाम इत्यन्न—कामः । अन्नम् । वै । पूषा ।
पूष्णम् । एव । स्वेन । भागधेयेनेति भाग—धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । अस्मै । ३६
(५०) ॥ [३६] ॥ अन्नम् । प्रेति । यच्छति । अन्नाद इत्यन्न—अदः । एव । भवति । श्यामः ।
भवति । एतत् । वै । अन्नस्य । रूपम् । समृद्ध्या इति सं—ऋद्ध्यै । मारुतम् । पृश्निम् । एति ।
लभेत । अन्नकाम इत्यन्न—कामः । अन्नम् । वै । मरुतः । मरुतः । एव । स्वेन । भागधेयेनेति
भाग—धेयेन । उपेति । धावति । ते । एव । अस्मै । अन्नम् । प्रेति । यच्छन्ति । अन्नाद इत्यन्न—
अदः । एव । भवति । पृश्निः । भवति । एतत् । वै । अन्नस्य । रूपम् । समृद्ध्या इति सं—
ऋद्ध्यै । ऐन्द्रम् । अरुणम् । एति । लभेत । इन्द्रियकाम इतीन्द्रिय—कामः । इन्द्रम् । एव । ३७
(५०) ॥ [३७] ॥ स्वेन । भागधेयेनेति भाग—धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । अस्मिन्न ।
इन्द्रियम् । दधाति । इन्द्रियावी । एव । भवति । अरुणः । भ्रूमानिति भ्रू—मान् । भवति । एतत् ।
वै । इन्द्रस्य । रूपम् । समृद्ध्या इति सं—ऋद्ध्यै । सावित्रम् । उपदध्वस्तमित्युप—ध्वस्तम् ।
एति । लभेत । सनिकाम इति सनि—कामः । सविता । वै । प्रसवानामिति प्र—सवानाम् । ईशे ।
सवितारम् । एव । स्वेन । भागधेयेनेति भाग—धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । अस्मै ।
सनिम् । प्रेति । सुवति । दानकामा इति दान—कामाः । अस्मै । प्रजा इति प्र—जाः । भवन्ति ।
उपदध्वस्त इत्युप—ध्वस्तः । भवति । सावित्रः । हि । एषः । ३८ (५०) ॥ [३८] ॥ देवतया ।
समृद्ध्या इति सं—ऋद्ध्यै । वैश्वदेवमिति वैश्व—देवम् । बहुरूपमिति बहु—रूपम् । एति । लभेत ।
अन्नकाम इत्यन्न—कामः । वैश्वदेवमिति वैश्व—देवम् । वै । अन्नम् । विश्वान् । एव । देवान् ।
स्वेन । भागधेयेनेति भाग—धेयेन । उपेति । धावति । ते । एव । अस्मै । अन्नम् । प्रेति । यच्छन्ति ।

अन्नाद इत्यन्न—अदः । एव । भवति । बहुरूप इति बहु—रूपः । भवति । बहुरूपमिति बहु—
रूपम् । हि । अन्नम् । समृद्ध्या इति सं—ऋद्ध्यै । वैश्वदेवमिति वैश्व—देवम् । बहुरूपमिति
बहु—रूपम् । एति । लभेत । ग्रामकाम इति ग्राम—कामः । वैश्वदेवा इति वैश्व—देवाः । वै ।
सजाता इति स—जाताः । विश्वान् । एव । देवान् । स्वेन । भागधेयेनेति भाग—धेयेन । उपेति ।
धावति । ते । एव । अस्मै । ३९ (५०) ॥ [३९] ॥ सजातानिति स—जातान् । प्रेति । यच्छन्ति ।
ग्रामी । एव । भवति । बहुरूप इति बहु—रूपः । भवति । बहुदेवत्य इति बहु—देवत्यः । हि ।
एषः । समृद्ध्या इति सं—ऋद्ध्यै । प्राजापत्यमिति प्राजा—पत्यम् । तूपरम् । एति । लभेत ।
यस्य । अनाज्ञातमित्यना—ज्ञातम् । इव । ज्योक् । आमयेत् । प्राजापत्य इति प्राजा—पत्यः ।
वै । पुरुषः । प्रजापतिरिति प्रजा—पतिः । खलु । वै । तस्य । वेद । यस्य । अनाज्ञातमित्यना—
ज्ञातम् । इव । ज्योक् । आमयति । प्रजापतिमिति प्रजा—पतिम् । एव । स्वेन । भागधेयेनेति
भाग—धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । एनम् । तस्मात् । स्नामात् । मुञ्चति । तूपरः । भवति ।
प्राजापत्य इति प्राजा—पत्यः । हि । एषः । देवतया । समृद्ध्या इति सं—ऋद्ध्यै ॥ [४०] ॥

(अस्मा इन्द्रमेवै ष सजाता विश्वानेव देवान् स्वेन भागधेयेनोप धावति त एवास्मै प्राजापत्यो हि त्रीणि च) ॥ ६ ॥

वषट्कार इति वषट्—कारः । वै । गायत्रियै । शिरः । अच्छिनत् । तस्यै । रसः । परेति ।
अपतत् । तम् । बृहस्पतिः । उपेति । अगृह्णात् । सा । शितिपृष्ठेति शिति—पृष्ठा । वशा । अभवत् ।
यः । द्वितीयः । परापतदिति परा—अपतत् । तम् । मित्रावरुणाविति मित्रा—वरुणौ । उपेति ।
अगृह्णीताम् । सा । द्विरूपेति द्वि—रूपा । वशा । अभवत् । यः । तृतीयः । परापतदिति परा—
अपतत् । तम् । विश्वे । देवाः । उपेति । अगृह्णन् । सा । बहुरूपेति बहु—रूपा । वशा । अभवत् ।
यः । चतुर्थः । परापतदिति परा—अपतत् । सः । पृथिवीम् । प्रेति । अविशत् । तम् । बृहस्पतिः ।
अभीति । ४१ (५०) ॥ [४१] ॥ अगृह्णात् । अस्तु । एव । अयम् । भोगाय । इति । सः । उख्ष-
वश इत्युख्ष—वशः । समिति । अभवत् । यत् । लोहितम् । परापतदिति परा—अपतत् । तत् ।
रुद्रः । उपेति । अगृह्णात् । सा । रौद्री । रोहिणी । वशा । अभवत् । बारहस्पत्याम् । शितिपृ-
ष्ठामिति शिति—पृष्ठाम् । एति । लभेत । ब्रह्मवर्चसकाम इति ब्रह्मवर्चस—कामः । बृहस्पतिम् ।

ए॒व । स्वे॒न । भा॒ग॒धे॒ये॒नेति॑ भा॒ग—धे॒ये॒न । उ॒पेति॑ । धा॒व॒ति । सः । ए॒व । अ॒स्मि॒न्न । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒स॒मि॒ति॑
 ब्र॒ह्म—व॒र्च॒स॒म् । द॒धा॒ति । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सी॒ति॑ ब्र॒ह्म—व॒र्च॒सी । ए॒व । भ॒व॒ति । छ॒न्द॒साम् । वै । ए॒षः ।
 र॒सः । यत् । व॒शा । र॒सः । इ॒व । ख॒लु । ४२ (५०) ॥ [४२] ॥ वै । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒स॒मि॒ति॑ ब्र॒ह्म—
 व॒र्च॒स॒म् । छ॒न्द॒साम् । ए॒व । र॒से॒न । र॒स॒म् । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒स॒मि॒ति॑ ब्र॒ह्म—व॒र्च॒स॒म् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे ।
 मै॒त्रा॒व॒रु॒णी॒मि॒ति॑ मै॒त्रा—व॒रु॒णी॒म् । द्वि॒रू॒पा॒मि॒ति॑ द्वि—रू॒पा॒म् । ए॒ति॑ । ल॒भे॒त । वृ॒ष्टि॒काम॑ इति॒
 वृ॒ष्टि—का॒मः । मै॒त्रम् । वै । अ॒हः । वा॒रु॒णी । रा॒त्रिः । अ॒हो॒रा॒त्रा॒भ्या॒मि॒त्य॒हः—रा॒त्रा॒भ्या॒म् । ख॒लु ।
 वै । प॒र्ज॒न्यः । व॒रु॒ष॒ति । मि॒त्रा॒व॒रु॒णा॒वि॒ति॑ मि॒त्रा—व॒रु॒णौ । ए॒व । स्वे॒न । भा॒ग॒धे॒ये॒नेति॑ भा॒ग—
 धे॒ये॒न । उ॒पेति॑ । धा॒व॒ति । तौ । ए॒व । अ॒स्मै । अ॒हो॒रा॒त्रा॒भ्या॒मि॒त्य॒हः—रा॒त्रा॒भ्या॒म् । प॒र्ज॒न्य॒म् ।
 व॒रु॒ष॒य॒तः । छ॒न्द॒साम् । वै । ए॒षः । र॒सः । यत् । व॒शा । र॒सः । इ॒व । ख॒लु । वै । वृ॒ष्टिः । छ॒न्द॒साम् ।
 ए॒व । र॒से॒न । ४३ (५०) ॥ [४३] ॥ र॒स॒म् । वृ॒ष्टि॒म् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । मै॒त्रा॒व॒रु॒णी॒मि॒ति॑ मै॒त्रा—
 व॒रु॒णी॒म् । द्वि॒रू॒पा॒मि॒ति॑ द्वि—रू॒पा॒म् । ए॒ति॑ । ल॒भे॒त । प्र॒जा॒का॒म॑ इति॒ प्र॒जा—का॒मः । मै॒त्रम् ।
 वै । अ॒हः । वा॒रु॒णी । रा॒त्रिः । अ॒हो॒रा॒त्रा॒भ्या॒मि॒त्य॒हः—रा॒त्रा॒भ्या॒म् । ख॒लु । वै । प्र॒जा इति॑ प्र—
 जाः । प्रेति॑ । जा॒य॒न्ते । मि॒त्रा॒व॒रु॒णा॒वि॒ति॑ मि॒त्रा—व॒रु॒णौ । ए॒व । स्वे॒न । भा॒ग॒धे॒ये॒नेति॑ भा॒ग—
 धे॒ये॒न । उ॒पेति॑ । धा॒व॒ति । तौ । ए॒व । अ॒स्मै । अ॒हो॒रा॒त्रा॒भ्या॒मि॒त्य॒हः—रा॒त्रा॒भ्या॒म् । प्र॒जा॒मि॒ति॑
 प्र—जा॒म् । प्रेति॑ । ज॒न॒य॒तः । छ॒न्द॒साम् । वै । ए॒षः । र॒सः । यत् । व॒शा । र॒सः । इ॒व । ख॒लु ।
 वै । प्र॒जेति॑ प्र—जा । छ॒न्द॒साम् । ए॒व । र॒से॒न । र॒स॒म् । प्र॒जा॒मि॒ति॑ प्र—जा॒म् । अ॒वेति॑ । ४४ (५०)
 ॥ [४४] ॥ रु॒न्धे । वै॒श्व॒दे॒वी॒मि॒ति॑ वै॒श्व—दे॒वी॒म् । ब॒हु॒रू॒पा॒मि॒ति॑ ब॒हु—रू॒पा॒म् । ए॒ति॑ । ल॒भे॒त ।
 अ॒न्न॒का॒म॑ इत्य॒न्न—का॒मः । वै॒श्व॒दे॒व॒मि॒ति॑ वै॒श्व—दे॒व॒म् । वै । अ॒न्न॒म् । वि॒श्वान् । ए॒व । दे॒वान् ।
 स्वे॒न । भा॒ग॒धे॒ये॒नेति॑ भा॒ग—धे॒ये॒न । उ॒पेति॑ । धा॒व॒ति । ते । ए॒व । अ॒स्मै । अ॒न्न॒म् । प्रेति॑ । य॒च्छ॒न्ति ।
 अ॒न्ना॒द इत्य॒न्न—अ॒दः । ए॒व । भ॒व॒ति । छ॒न्द॒साम् । वै । ए॒षः । र॒सः । यत् । व॒शा । र॒सः । इ॒व ।
 ख॒लु । वै । अ॒न्न॒म् । छ॒न्द॒साम् । ए॒व । र॒से॒न । र॒स॒म् । अ॒न्न॒म् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । वै॒श्व॒दे॒वी॒मि॒ति॑
 वै॒श्व—दे॒वी॒म् । ब॒हु॒रू॒पा॒मि॒ति॑ ब॒हु—रू॒पा॒म् । ए॒ति॑ । ल॒भे॒त । ग्राम॑का॒म॑ इति॒ ग्राम॑—का॒मः । वै॒श्व—
 दे॒वा इति॑ वै॒श्व—दे॒वाः । वै । ४५ (५०) ॥ [४५] ॥ स॒जा॒ता इति॑ स—जा॒ताः । वि॒श्वान् । ए॒व ।
 दे॒वान् । स्वे॒न । भा॒ग॒धे॒ये॒नेति॑ भा॒ग—धे॒ये॒न । उ॒पेति॑ । धा॒व॒ति । ते । ए॒व । अ॒स्मै । स॒जा॒तानि॑ति॒

स—जा॒तान्। प्रेति॑। य॒च्छन्ति॑। ग्रा॒मी। ए॒व। भ॒वति॑। छ॒न्द॒साम्। वै। ए॒षः। र॒सः। यत्। व॒शा।
 र॒सः। इ॒व। ख॒लु। वै। स॒जा॒ता इति॑ स—जा॒ताः। छ॒न्द॒साम्। ए॒व। र॒सेन॑। र॒सम्। स॒जा॒ता-
 नि॒ति स—जा॒तान्। अवे॑ति। रु॒न्धे। बा॒रुह॑स्प॒त्यम्। उ॒रुष॑व॒शमित्यु॑रुष—व॒शम्। ए॒ति। ल॒भे॒त।
 ब्र॒ह्मव॑र्च॒सका॑म इति॑ ब्र॒ह्मव॑र्च॒स—का॑मः। बृ॒हस्प॑ति॒म्। ए॒व। स्वे॒न। भा॒गधे॑ये॒नेति॑ भा॒ग—धे॑ये॒न।
 उ॒पेति॑। धा॒वति॑। सः। ए॒व। अ॒स्मिन्न॑। ब्र॒ह्मव॑र्च॒समि॑ति ब्र॒ह्म—व॑र्च॒सम्। ४६ (५०) ॥ [४६] ॥
 द॒धाति॑। ब्र॒ह्मव॑र्च॒सीति॑ ब्र॒ह्म—व॑र्च॒सी। ए॒व। भ॒वति॑। व॒शम्। वै। ए॒षः। च॒रति॑। यत्। उ॒रुषा॑।
 व॒शः। इ॒व। ख॒लु। वै। ब्र॒ह्मव॑र्च॒समि॑ति ब्र॒ह्म—व॑र्च॒सम्। व॒शेन॑। ए॒व। व॒शम्। ब्र॒ह्मव॑र्च॒समि॑ति
 ब्र॒ह्म—व॑र्च॒सम्। अवे॑ति। रु॒न्धे। रौ॒द्रीम्। रोहि॑णीम्। ए॒ति। ल॒भे॒त। अ॒भिच॑र॒न्नित्य॑भि—च॒रन्न॑।
 रु॒द्रम्। ए॒व। स्वे॒न। भा॒गधे॑ये॒नेति॑ भा॒ग—धे॑ये॒न। उ॒पेति॑। धा॒वति॑। त॒स्मै॑। ए॒व। ए॒नम्। ए॒ति।
 वृ॒श्चति॑। ता॒जक्। आ॒र्तिम्। ए॒ति। ऋ॒च्छति॑। रोहि॑णी। भ॒वति॑। रौ॒द्री। हि। ए॒षा। दे॒वत॑या।
 स॒मृद्ध्या॑ इति॑ सं—ऋ॒द्ध्यै। स्फ्यः॑। यू॒पः। भ॒वति॑। व॒ज्रः। वै। स्फ्यः॑। व॒ज्रम्। ए॒व। अ॒स्मै॑।
 प्रेति॑। ह॒रति॑। श॒रम॑य॒मिति॑ श॒र—म॑य॒म्। ब॒रुहिः॑। शृ॒णाति॑। ए॒व। ए॒नम्। वैभी॑दकः। इ॒ध्मः।
 भि॒नत्ति॑। ए॒व। ए॒नम् ॥ [४७] ॥

(अभि खलु वृष्टि र्छन्दसामेव रसेन प्रजामव वैश्वदेवा वै ब्रह्मवर्चसं यूप एकाग्रविंशतिश्च)

॥ ७ ॥

अ॒सौ। आ॒दि॒त्यः। न। वी॑ति। अ॒रोच॑त। त॒स्मै॑। दे॒वाः। प्रा॒यश्चि॑त्तिम्। ऐ॒च्छन्न॑। त॒स्मै॑।
 ए॒ताम्। सौ॒रीम्। श्वे॒ताम्। व॒शाम्। ए॒ति। अ॒ल॒भ॒न्त। त॒या॑। ए॒व। अ॒स्मिन्न॑। रु॒चम्। अ॒द॒धुः।
 यः। ब्र॒ह्मव॑र्च॒सका॑म इति॑ ब्र॒ह्मव॑र्च॒स—का॑मः। स्या॒त्। त॒स्मै॑। ए॒ताम्। सौ॒रीम्। श्वे॒ताम्।
 व॒शाम्। ए॒ति। ल॒भे॒त। अ॒मुम्। ए॒व। आ॒दि॒त्यम्। स्वे॒न। भा॒गधे॑ये॒नेति॑ भा॒ग—धे॑ये॒न। उ॒पेति॑।
 धा॒वति॑। सः। ए॒व। अ॒स्मिन्न॑। ब्र॒ह्मव॑र्च॒समि॑ति ब्र॒ह्म—व॑र्च॒सम्। द॒धाति॑। ब्र॒ह्मव॑र्च॒सीति॑ ब्र॒ह्म—
 व॑र्च॒सी। ए॒व। भ॒वति॑। बै॒लुवः॑। यू॒पः। भ॒वति॑। अ॒सौ। ४८ (५०) ॥ [४८] ॥ वै। आ॒दि॒त्यः।
 य॒तः। अ॒जा॒यत॑। त॒तः। बि॒ल्वः॑। उ॒दि॒ति। अ॒तिष्ठ॑त्। स॒यो॒नीति॑ स—यो॒नि। ए॒व। ब्र॒ह्मव॑र्च॒-
 स॒मि॒ति ब्र॒ह्म—व॑र्च॒सम्। अवे॑ति। रु॒न्धे। ब्रा॒ह्मण॑स्प॒त्यामि॑ति ब्रा॒ह्मणः—प॒त्याम्। ब॒भ्रुक॑र्णी-
 मि॒ति ब॒भ्रु—क॑र्णीम्। ए॒ति। ल॒भे॒त। अ॒भिच॑र॒न्नित्य॑भि—च॒रन्न॑। वा॒रुण॑म्। द॒शक॑पा॒लमि॑ति

दश—कपालम्। पुरस्तात्। निरिति। वपेत्। वरुणेन। एव। भ्रातृव्यम्। ग्राहयित्वा। ब्रह्मणा।
 स्तृणुते। बभ्रुकर्णीति बभ्रु—कर्णी। भवति। एतत्। वै। ब्रह्मणः। रूपम्। समृद्ध्या इति सं—
 ऋद्ध्यै। स्फ्यः। यूपः। भवति। वज्रः। वै। स्फ्यः। वज्रम्। एव। अस्मै। प्रेति। हरति। शरमय-
 मिति शर—मयम्। बरुहिः। शृणाति। ४९ (५०) ॥ [४९] ॥ एव। एनम्। वैभीदकः। इद्धम्।
 भिनत्ति। एव। एनम्। वैष्णवम्। वामनम्। एति। लभेत। यम्। यज्ञः। न। उपनमेदित्युप-
 नमेत्। विष्णुः। वै। यज्ञः। विष्णुम्। एव। स्वेन। भागधेयेनेति भाग—धेयेन। उपेति। धावति।
 सः। एव। अस्मै। यज्ञम्। प्रेति। यच्छति। उपेति। एनम्। यज्ञः। नमति। वामनः। भवति।
 वैष्णवः। हि। एषः। देवतया। समृद्ध्या इति सं—ऋद्ध्यै। त्वाष्ट्रम्। वडबम्। एति। लभेत।
 पशुकाम इति पशु—कामः। त्वष्टा। वै। पशूनाम्। मिथुनानाम्। ५० (५०) ॥ [५०] ॥ प्रज-
 नयितेति प्र—जनयिता। त्वष्टारम्। एव। स्वेन। भागधेयेनेति भाग—धेयेन। उपेति। धावति।
 सः। एव। अस्मै। पशून्। मिथुनान्। प्रेति। जनयति। प्रजेति प्र—जा। हि। वै। एतस्मिन्न।
 पशवः। प्रविष्टा इति प्र—विष्टाः। अथ। एषः। पुमान्। सन्न। वडबः। सारुषादिति स—
 अरुषात्। एव। प्रजामिति प्र—जाम्। पशून्। अवेति। रुन्धे। मैत्रम्। श्वेतम्। एति। लभेत।
 सङ्ग्राम इति सं—ग्रामे। सय्यत्त इति सं—यत्ते। समयकाम इति समय—कामः। मित्रम्। एव।
 स्वेन। भागधेयेनेति भाग—धेयेन। उपेति। धावति। सः। एव। एनम्। मित्रेण। समिति।
 नयति। ५१ (५०) ॥ [५१] ॥ विशाल इति वि—शालः। भवति। व्यवसाययतीति वि—अव-
 साययति। एव। एनम्। प्राजापत्यमिति प्राजा—पत्यम्। कृष्णम्। एति। लभेत। वृष्टिकाम इति
 वृष्टि—कामः। प्रजापतिरिति प्रजा—पतिः। वै। वृष्ट्याः। ईशे। प्रजापतिमिति प्रजा—पतिम्।
 एव। स्वेन। भागधेयेनेति भाग—धेयेन। उपेति। धावति। सः। एव। अस्मै। पर्जन्यम्। वरुष-
 यति। कृष्णः। भवति। एतत्। वै। वृष्ट्यै। रूपम्। रूपेण। एव। वृष्टिम्। अवेति। रुन्धे। शबलः।
 भवति। विद्युतमिति वि—द्युतम्। एव। अस्मै। जनयित्वा। वरुषयत। अवाशृङ्गः। भवति।
 वृष्टिम्। एव। अस्मै। नीति। यच्छति ॥ [५२] ॥

(असौ शृणाति मिथुनानां नयति यच्छति)

॥ ८ ॥

वरुणम्। सुषुवाणम्। अन्नाद्यमित्यन्न—अद्यम्। न। उपेति। अनमत्। सः। एताम्।
 वारुणीम्। कृष्णाम्। वशाम्। अपश्यत्। ताम्। स्वायै॑। देवतायै॑। एति। अलभत्। ततः॑। वै।
 तम्। अन्नाद्यमित्यन्न—अद्यम्। उपेति। अनमत्। यम्। अलम्। अन्नाद्यायेत्यन्न—अद्याय।
 सन्तम्। अन्नाद्यमित्यन्न—अद्यम्। न। उपनमेदित्युप—नमेत्। सः। एताम्। वारुणीम्।
 कृष्णाम्। वशाम्। एति। लभेत्। वरुणम्। एव। स्वेन। भागधेयेनेति॑ भाग—धेयेन। उपेति।
 धावति। सः। एव। अस्मै॑। अन्नम्। प्रेति। यच्छति। अन्नाद इत्यन्न—अदः। ५३ (५०)
 ॥ [५३] ॥ एव। भवति। कृष्णा। भवति। वारुणी। हि। एषा। देवतया। समृद्ध्या इति सं—
 ऋद्ध्यै॑। मैत्रम्। श्वेतम्। एति। लभेत्। वारुणम्। कृष्णम्। अपाम्। च। ओषधीनाम्। च।
 सन्धाविति॑ सं—धौ। अन्नकाम इत्यन्न—कामः। मैत्रीः। वै। ओषधयः। वारुणीः। आपः।
 अपाम्। च। खलु। वै। ओषधीनाम्। च। रसम्। उपेति। जीवामः। मित्रावरुणाविति॑ मित्रा—
 वरुणौ। एव। स्वेन। भागधेयेनेति॑ भाग—धेयेन। उपेति। धावति। तौ। एव। अस्मै॑। अन्नम्।
 प्रेति। यच्छतः। अन्नाद इत्यन्न—अदः। एव। भवति। ५४ (५०) ॥ [५४] ॥ अपाम्। च।
 ओषधीनाम्। च। सन्धाविति॑ सं—धौ। एति। लभेत्। उभयस्य। अवरुद्ध्या इत्यव—रुध्यै॑।
 विशाख इति वि—शाखः। यूपः। भवति। द्वे इति॑। हि। एते इति॑। देवते इति॑। समृद्ध्या इति सं—
 ऋद्ध्यै॑। मैत्रम्। श्वेतम्। एति। लभेत्। वारुणम्। कृष्णम्। ज्योगामयावीति॑ ज्योक्—आम—
 यावी। यत्। मैत्रः। भवति। मित्रेण। एव। अस्मै॑। वरुणम्। शमयति। यत्। वारुणः। सारखा—
 दिति॑ स—अरखात्। एव। एनम्। वरुणपाशादिति॑ वरुण—पाशात्। मुञ्चति। उत। यदि।
 इतासुरितीत—असुः। भवति। जीवति। एव। देवाः। वै। पुष्टिम्। न। अविन्दन्न। ५५ (५०)
 ॥ [५५] ॥ ताम्। मिथुने। अपश्यन्न। तस्याम्। न। समिति। अराधयन्न। तौ। अश्विनौ॑।
 अब्रूताम्। आवयोः॑। वै। एषा। मा। एतस्याम्। वददध्वम्। इति। सा। अश्विनोः॑। एव।
 अभवत्। यः। पुष्टिकाम इति पुष्टि—कामः। स्यात्। सः। एताम्। आश्विनीम्। यमीम्। वशाम्।
 एति। लभेत्। अश्विनौ॑। एव। स्वेन। भागधेयेनेति॑ भाग—धेयेन। उपेति। धावति। तौ। एव।
 अस्मिन्न। पुष्टिम्। धत्तः। पुष्यति। प्रजयेति॑ प्र—जया॑। पशुभिरिति॑ पशु—भिः ॥ [५६] ॥

(अन्नादोऽन्नाद एव भवत्य विन्दन् पञ्चचत्वारिंशच्च)

॥ ९ ॥

★

आ॒श्विनम् । धूम्र॑ल॒लाम॒मिति॑ धूम्र—ल॒लाम॒म् । ए॒ति । ल॒भे॒त । यः । दुर्ब्रा॑ह्म॒ण इति॑ दुः—
 ब्रा॒ह्म॒णः । सोम॑म् । पिपा॑सेत् । अ॒श्विनौ॑ । वै । दे॒वाना॑म् । असौ॑मपा॒वित्यसौ॑म—पौ । आ॒स्ताम् ।
 तौ । प॒श्वा । सोम॑पी॒थमिति॑ सोम—पी॒थम् । प्रे॒ति । आ॒प्नु॒ताम् । अ॒श्विनौ॑ । ए॒तस्य॑ । दे॒वता॑ । यः ।
 दुर्ब्रा॑ह्म॒ण इति॑ दुः—ब्रा॒ह्म॒णः । सोम॑म् । पिपा॑सति । अ॒श्विनौ॑ । ए॒व । स्वे॒न । भा॒ग॒धेये॑नेति॑ भा॒ग—
 धेये॑न । उ॒पेति॑ । धा॒वति॑ । तौ । ए॒व । अ॒स्मै । सोम॑पी॒थमिति॑ सोम—पी॒थम् । प्रे॒ति । य॒च्छ॒तः ।
 उ॒पेति॑ । ए॒नम् । सोम॑पी॒थ इति॑ सोम—पी॒थः । न॒मति॑ । यत् । धूम्रः॑ । भ॒वति॑ । धूम्रि॑माणम् ।
 ए॒व । अ॒स्मात् । अ॒पेति॑ । ह॒न्ति । ल॒लामः॑ । ५७ (५०) ॥ [५७] ॥ भ॒वति॑ । मु॒खतः॑ । ए॒व ।
 अ॒स्मिन् । तेजः॑ । द॒धाति॑ । वा॒यव्य॑म् । गो॒मृ॒गमिति॑ गो—मृ॒गम् । ए॒ति । ल॒भे॒त । यम् । अ॒ज—
 घ्नि॒वा॒सम् । अ॒भि॒श॒सं॑युरि॒त्यभि—श॒सं॑युः । अ॒पू॒ता । वै । ए॒तम् । वाक् । ऋ॒च्छ॒ति । यम् ।
 अ॒ज॒घ्नि॒वा॒सम् । अ॒भि॒श॒स॒न्तीत्य॑भि—श॒स॑न्ति । न । ए॒षः । ग्रा॒म्यः । प॒शुः । न । आ॒र॒ण्यः ।
 यत् । गो॒मृ॒ग इति॑ गो—मृ॒गः । न । इ॒व । ए॒षः । ग्रा॒मे॑ । न । अ॒र॒ण्ये । यम् । अ॒ज॒घ्नि॒वा॒सम् ।
 अ॒भि॒श॒स॒न्तीत्य॑भि—श॒स॑न्ति । वा॒युः । वै । दे॒वाना॑म् । प॒वि॒त्रम् । वा॒युम् । ए॒व । स्वे॒न । भा॒ग—
 धेये॑नेति॑ भा॒ग—धेये॑न । उ॒पेति॑ । धा॒वति॑ । सः । ए॒व । ५८ (५०) ॥ [५८] ॥ ए॒नम् । प॒व॒यति॑ ।
 प॒रा॒ची । वै । ए॒तस्मै॑ । व्यु॒च्छ॒न्तीति॑ वि—उ॒च्छ॒न्ती॑ । वी॒ति । उ॒च्छ॒ति । तमः॑ । पा॒प्मान॑म् । प्रे॒ति ।
 वि॒शति॑ । यस्य॑ । आ॒श्वि॒ने । श॒स्य॑माने । सूर्यः॑ । न । आ॒विः । भ॒वति॑ । सौर्य॑म् । ब॒हुरू॒पमिति॑ बहु—
 रू॒पम् । ए॒ति । ल॒भे॒त । अ॒मुम् । ए॒व । आ॒दि॒त्यम् । स्वे॒न । भा॒ग॒धेये॑नेति॑ भा॒ग—धेये॑न । उ॒पेति॑ ।
 धा॒वति॑ । सः । ए॒व । अ॒स्मात् । तमः॑ । पा॒प्मान॑म् । अ॒पेति॑ । ह॒न्ति । प्र॒ती॒ची॑ । अ॒स्मै । व्यु॒च्छ॒न्तीति॑
 वि—उ॒च्छ॒न्ती॑ । वी॒ति । उ॒च्छ॒ति । अ॒पेति॑ । तमः॑ । पा॒प्मान॑म् । ह॒ते ॥ [५९] ॥

(ल॒लामः॑ स ए॒व षड॑त्वारि॒श॒च)

॥ १० ॥

★

इन्द्र॑म् । वः । वि॒श्वतः॑ । प॒रीति॑ । इन्द्र॑म् । नरः॑ । मरु॑तः । यत् । ह । वः । दि॒वः । या । वः ।
 शर्म॑ ॥ भरे॑षु । इन्द्र॑म् । सु॒ह॒व॒मिति॑ सु—ह॒वम् । ह॒वाम॑हे । अ॒हो॒मु॒च॒मित्य॑हः—मु॒चम् । सु॒कृ-

तमिति सु—कृतम्। दैव्यम्। जनम्॥ अग्निम्। मित्रम्। वरुणम्। सातये। भगम्। द्यावापृ-
थिवी इति द्यावा—पृथिवी। मरुतः। स्वस्तये॥ ममत्तु। नः। परिज्मेति परि—ज्मा। वसरुहा।
ममत्तु। वातः। अपाम्। वृषण्वानिति वृषण—वान्॥ शिशीतम्। इन्द्रापर्वतेतीन्द्रा—पर्वता।
युवम्। नः। तत्। नः। विश्वे। वरिवस्यन्तु। देवाः॥ प्रिया। वः। नाम। ६० (५०) ॥ [६०] ॥
हुवे। तुराणाम्॥ एति। यत्। तृपत्। मरुतः। वावशानाः॥ श्रियसे। कम्। भानुभिरिति भानु—
भिः। समिति। मिमिखिरे। ते। रश्मिभिरिति रश्मि—भिः। ते। ऋक्भिरित्यृक्—भिः। सुखा-
दय इति सु—खादयः॥ ते। वाशीमन्त इति वाशि—मन्तः। इष्मिणः। अभीरवः। विद्रे।
प्रियस्य। मारुतस्य। धाम्नः॥ अग्निः। प्रथमः। वसुभिरिति वसु—भिः। नः। अव्यात्। सोमः।
रुद्रेभिः। अभीति। रख्वत्तु। त्मना॥ इन्द्रः। मरुद्भिरिति मरुत्—भिः। ऋतुधेत्यृत्तु—धा।
कृणोतु। आदित्यैः। नः। वरुणः। समिति। शिशातु॥ समिति। नः। देवः। वसुभिरिति
वसु—भिः। अग्निः। समिति। ६१ (५०) ॥ [६१] ॥ सोमः। तनूभिः। रुद्रियाभिः॥ समिति।
इन्द्रः। मरुद्भिरिति मरुत्—भिः। यज्ञियैः। समिति। आदित्यैः। नः। वरुणः। अजिज्ञिपत्॥
यथा। आदित्याः। वसुभिरिति वसु—भिः। सम्बभूवुरिति सं—बभूवुः। मरुद्भिरिति मरुत्—
भिः। रुद्राः। समजानतेति सं—अजानत। अभि॥ एवा। त्रिणामन्निति त्रि—नामन्न। अहणी-
यमानाः। विश्वे। देवाः। समनस इति स—मनसः। भवन्तु॥ कुत्र। चित्। यस्य। समृता-
विति सं—ऋतौ। रण्वाः। नरः। नृषदन् इति नृ—सदने॥ अरहन्तः। चित्। यम्। इन्धते।
सञ्जनयन्तीति सं—जनयन्ति। जन्तवः॥ समिति। यत्। इषः। वनामहे। समिति। हव्या।
मानुषाणाम्॥ उत। द्युम्नस्य। शवसः। ६२ (५०) ॥ [६२] ॥ ऋतस्य। रश्मिम्। एति।
ददे॥ यज्ञः। देवानाम्। प्रतीति। एति। सुम्नम्। आदित्यासः। भवत। मृडयन्तः॥ एति। वः।
अर्वाची। सुमतिरिति सु—मतिः। ववृत्यात्। अश्होः। चित्। या। वरिवोवित्तरेति वरिवोवित्—
तरा। असत्॥ शुचिः। अपः। सूयवसा इति सु—यवसाः। अदब्धः। उपेति। र्षेति। वृद्धवया
इति वृद्ध—वयाः। सुवीर इति सु—वीरः॥ नकिः। तम्। घ्नन्ति। अन्तितः। न। दूरात्। यः।
आदित्यानाम्। भवति। प्रणीतविति प्र—नीतौ॥ धारयन्तः। आदित्यासः। जगत्। स्थाः।
देवाः। विश्वस्य। भुवनस्य। गोपा इति गो—पाः॥ दीर्घाधिय इति दीर्घ—धियः। रख्व-

माणाः । ६३ (५०) ॥ [६३] ॥ असुर्यम् । ऋतावान् इत्यृत—वान् । चयमानाः । ऋणानि ॥
 तिस्रः । भूमीः । धारयन्न । त्रीन् । उत । द्यून् । त्रीणि । व्रता । विदथे । अन्तः । एषाम् ॥ ऋतेन ।
 आदित्याः । महि । वः । महित्वमिति महि—त्वम् । तत् । अर्यमन्न । वरुण । मित्र । चारु ॥
 त्यान् । नु । र्षत्रियान् । अवः । आदित्यान् । याचिषामहे ॥ सुमृडीकानिति सु—मृडीकान् ।
 अभिष्टये ॥ न । द्रुषिणा । वीति । चिकित्ते । न । सव्या । न । प्राचीनम् । आदित्याः । न । उत ।
 पश्चा ॥ पाक्या । चित् । वसवः । धीर्या । चित् । ६४ (५०) ॥ [६४] ॥ युष्मानीतः । अभयम् ।
 ज्योतिः । अश्याम् ॥ आदित्यानाम् । अवसा । नूतनेन । सखीमहि । शर्मणा । शन्तमेनेति शं—
 तमेन ॥ अनागास्त्व इत्यनागाः—त्वे । अदितित्व इत्यदिति—त्वे । तुरासः । इमम् । यज्ञम् ।
 दधतु । श्रोषमाणाः ॥ इमम् । मे । वरुण । श्रुध । हवम् । अद्य । च । मृडय ॥ त्वाम् । अवस्युः ।
 एति । चके ॥ तत् । त्वा । यामि । ब्रह्मणा । वन्दमानः । तत् । एति । शास्ते । यजमानः । हवि-
 भिरिति हविः—भिः ॥ अहेडमानः । वरुण । इह । बोधि । उरुशस्सेत्युरु—शस्स । मा । नः ।
 आयुः । प्रेति । मोषीः ॥ [६५] ॥

(नामा ऽग्निः स५ शर्वसो ररुषमाणा धीर्या चिदे कान्न पञ्चाशच्च)

॥ ११ ॥

॥ हरिः ॐ ॥

द्वितीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः — पद पाठः — समाप्तः

अनुवाकाः	पञ्चशत्यः
११	६५

ॐ